კურიკულუმის განვითარების მეთოდოლოგია

შპს ,,თბილისის თავისუფალი სკოლა“

2024 წელი

მუხლი 1. შესავალი

1. სასკოლო კურიკულუმი არის დოკუმენტი, რომელიც წარმოაჩენს „გზას“, რომელსაც ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება სთავაზობს მოსწავლეს პიროვნულ განვითარებისთვის. იგი მოიცავს ინფორმაციას იმასთან დაკავშირებით, თუ:
   1.1. რა საგანმანათლებლო პრინციპებს ეფუძნება სასწავლო პროცესი სკოლაში;
   1.2. რა საგნებს და საგანმანათლებლო სერვისებს სთავაზობს სკოლა მოსწავლეს;
   1.3. როგორია საათობრივი ბადე და მოსწავლის დატვირთვა სკოლაში;
   1.4. რა გრძელვადიან მიზნებს ემსახურება სწავლა-სწავლების პროცესი (კონკრეტული საგნების სწავლა-სწავლების მიზნები/შედეგები/მოლოდინები);
   1.5. რა სასწავლო რესურსებზე დაფუძნებით ხდება გრძელვადიან მიზნებზე მუშაობა;
   1.6. რა მეთოდები დ სტრატეგიები გამოიყენება სასწავლო პროცესში;
   1.7. როგორ ხდება მოსწავლეების მიღწევების აღწერა და შეფასება;
   1.8. რა მეთოდებსა და მექანიზმებს იყენებს სკოლა კურიკულუმის განვითარებისთვის (დაგეგმვა, დანერგვა, მონიტორინგი და შეფასება, რევიზია).

სასკოლო კურიკულუმი შეესაბამება ისეთ დოკუმენტებს, როგორებიცაა:
ა) ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნები;
ბ) ზოგადი განათლების შესახებ საქართველოს კანონი (საქართველოს პარლამენტის N1330 კანონი, 8 აპრილი, 2005);
გ) ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოსა და სწავლის სფეროების კლასიფიკატორის დამტკიცების შესახებ ბრძანება (N69

მუხლი 2. რა საგანმანათლებლო პრინციპებს ეფუძნება სასწავლო პროცესი სკოლაში;

კურიკულუმის განვითარების პროცესი სკოლაში ეფუძნება შემდეგ პრინციპებს:

- სასკოლო კურიკულუმის შემუშავება ხდება ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნების შესაბაისად.
- კურიკულუმის განახლება ხდება ყოველწიურად ,მთელი წლის განმავლობაში შეგროვილი მონაცემების საფუძველზე
- სასკოლო კურიკულუმის რევიზიის პროცესში,გადაწყვეტილებები მიიღება მონიტორინგისა და შეფასების ეტაპზე გამოკვეთილი პრობლემების შესწავლის საფუძველზე
- კურიკულუმი ვითარდება სკოლის დირექციის, მასწავლებლების, მოსწავლეების, მშობლების აქტიური ჩართულობით
- სასკოლო კურიკულუმის განვითარების პროცესი მჭიდრო კავშირშია სკოლაში მიმდინარე დამხმარე მმართველობით პროცესებთან, რომელშიც იგულისხმება სასწავლო პროცესის ადმინისტრირება, პერსონალის მართვა და პროცესების უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

მუხლი 3. კურიკულუმის განვითარების ეტაპები:
კურიკულუმის განვითარება შედგება შემდეგი ეტაპებისგან:
1. კურიკულუმის შემუშავება
2. დანერგვა
3. დანერგვის პროცესის მონიტორინგი და შფასება
4. გადასინჯვა და რევიზია

მუხლი 4. პროცესებზე პასუხისმგებელი სტრუქტურული ერთეულები / პირები
პოზიციები

1. სასკოლო კურიკულუმის განვითარება კომპლექსური პროცესია. პასუხისმგებლობის ცენტრი გადადის სასწავლო პროცესის მენეჯერსა და კათედრის თავმჯდომარეებზე , რომლებიც პასუხისმგებლები არიან სასწავლო პროცესების მიმდინარეობასა და ხარისხის უზრუნველყოფაზე.

მუხლი 5. პროცესში ჩართული მხარეები

1. სასკოლო სასწავლო გეგმის განვითარება მოსწავლეების, მშობლების, მასწავლებლებისა და დირექციის თანამშრომლობის რეჟიმში ხდება.
2. კურიკულუმის განვითარების პროცესში მასწავლებლებსა და დირექციას მკაფიოდ განსაზღვრული ფუნქციები აქვთ. კერძოდ, სწავლა-სწავლების პროცესში მასწავლებელი ვალდებულია აქტუალური და პრობლემური საკითხები განიხილოს მოსწავლეებთან და მათ მშობლებთან, რაც აჩენს სივრცესა შესაძლებლობებს კურიკულუმის განვითარების პროცესში მათი ჩართულობისთვის. მშობლების ინფორმირება ხდება კურიკულუმის განთავსებით საჯარო სივრცეში, ვებ გვერდზე გამოქვეყნებით, ელექტრონული ჟურნალის მეშვეობით. მშობელთა ურთიერთობის სამსახური სისტემატურად ადევნებს თვალს მშობლების გამოხმაურებას და ინფორმაციას აწვდის სკოლის ადმინისტრაციას.

მუხლი 6. მასწავლებელი

1. სასწავლო პროცესში ჩართული თითოეული პედაგოგი გაკვეთილის ჩატარებასთან ერთად ვალდებულია:

1.1. აღწეროს და კოლეგებს გაუზიაროს ინფორმაცია თითოეული მოსწავლის მიღწევებთან დაკავშირებით. ამით ის უზრუნველყოფს მონაცემების ბაზის განახლებას, რაც დანერგვის პროცესის შესწავლის შესაძლებლობას იძლევა;

1.2. მონაწილეობა მიიღოს კათედრის წევრებთან ერთად სასწავლო პროცესის ძლიერი და სუსტი მხარეების გაანალიზებაში და მუშაობის პროცესში გაითვალისწინოს რეკომენდაციები, რომლებსაც კათედრა და სკოლის ადმინისტრაცია შეიმუშავებს.

მუხლი 7. კათედრის თავჯმდომარე

1. კათედრის თავმჯდომარე ვალდებულია:

1.1. უზრუნველყოს კათედრის წევრების ინფორმირებას იმასთან დაკავშირებით, თუ რა ინსტრუმენტების გამოყენებითა და რა ინტენსივობით უნდა შეაგროვონ პედაგოგებმა მონაცემები საკუთარი მოსწავლეების მიღწევების; სასწავლო პროცესის მიმდინარეობის შესახებ;

1.2. შეაგროვოს კათედრის წევრების მიერ გამოგზავნილი მასალები და ფასილიტაცია გაუწიოს კათედრის სხდომებს (შექმნას დღის წესრიგი, გამოკვეთოს პრობლემური

საკითხები);

1.3. უზრუნველყოს კათედრის სხდომების ჩატარება სასკოლო კურიკულუმის დანერგვის პროცესში გამოკვეთილი პრობლემების შესასწავლად, ინოვაციების დასანერგად და დანერგვის პროცესისთვის საჭირო დოკუმენტების/მასალების მოსამზადებლად;

1.4. დათქმულ ვადებში სკოლის დირექციას მიაწოდოს შეთანხმებული ინსტრუმენტების საფუძველზე მომზადებული მასალები, რომლებიც სასწავლო პროცესის (მოსწავლეების მიღწევები, მასწავლებლების წინაშე არსებული გამოწვევები) შესახებ შეიცავს ინფორმაციას;

1.5. მონაწილეობა მიიღოს სკოლის დონეზე კურიკულუმის განვითარებასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვაში; იყოს შუამავალი რგოლი სკოლის დირექციასა და პედაგოგებს შორის.

მუხლი 8. სასწავლო პროცესის მენეჯერი

1კურიკულუმის დანერგვის პროცესში სასწავლო პროცესის მენეჯერის ფუნქციაა ფასილიტაცია გაუწიოს სასწავლო პროცესს და უზრუნველყოს ხარისხის მართვა
2.გაამთლიანოს კათედრის ხელმძღვანელების მიერ მოწოდებული მასალები სასწავლო პროცესის მიმდინარეობასთან დაკავშირებით;
3.უზრუნველყოს სამუშაო შეხვედრების გამართვა კათედრის ხელმძღვანელების მონაწილეობით (შესაძლოა სხვა მასწავლებლების ჩართულობითაც), სადაც განიხილება სასწავლო პროცესის მიმდინარეობისა და ხარისხის სტანდარტების დაკმაყოფილებასთან დაკავშირებული საკითხები; შემუშავდება რეკომენდაციები სასწავლო პროცესში პრობლემების გადასაჭრელად; ინოვაციების დასანერგად;
4.ხელი შეუწყოს სკოლის ბაზაზე მასწავლებლების პროფესიულ განვითარებას;
5.კათედრის ხელმძღვანელებთან თანამშრომლობით უზრუნველყოს სასკოლო კურიკულუმის ყოველწლიურად განახლება და სასკოლო საათობრივი ბადის სამინისტროსთისდასამტკიცებლად გადაგზავნა.
6.უზრუნველყოს სასკოლო კურიკულუმის განვითარების შესახებ სასკოლო საზოგადოების წევრების ინფორმირება;
7. მონიტორინგის მასალებზე დაყრდნობით, მოამზადოს ცვლილებების პაკეტი სასკოლო კურიკულუმისთვის და წარუდგინოს სკოლის დირექტორს.

მუხლი 9 სკოლის დირექტორი

ერთობლივად იღებს პასუხისმგებლობას სკოლაში მიმდინარე ყველა პროცესზე, რაც განსაზღვრულია მუხლი3-ით

მუხლი 10 ძირითადი პროცესების დეტალები:

1 კურიკულუმის განვითარება მუდმივი პროცესია. სკოლა ვალდებულია ყოველწლიურად განაახლოს დოკუმენტი წინა წლის მონაცემების ანალიზის საფუძველზე.

1.1. <u>პროცესის დაწყება:</u> სასკოლო კურიკულუმის შემუშავების პროცესი იწყება წინა წლის კურიკულუმის დანერგვის პარალელურად; მისი (ე.ი. წინა წლის კურიკულუმის) განხორციელების პროცესის ანალიზისა და შეფასების საფუძველზე. ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნების მიხედვით სასკოლო სასწავლო გეგმა უნდა დამტკიცდეს ახალი სასწავლო წლის დაწყებამდე არაუგვიანეს ერთი კვირით ადრე“ .

1.2. <u>პროცესის ეტაპები:</u> კურიკულუმის განვითარება გულისხმობს შემდეგ ფაზებს: (ა) კურიკულუმის შემუშავება, (ბ) დანერგვა, (გ) მონიტორინგი და შეფასება, (დ) გადასინჯვა და რევიზია.

ა) კურიკულუმის შემუშავება

კურიკულუმის შემუშავება გულისხმობს მომდევნო სასწავლო წლის სასწავლო პროგრამის და მისი რეალიზებისთვის საჭირო აქტივობების განსაზღვრას. ამ პროცესში კათედრის ყველა მასწავლებელი ერთვება. პედაგოგები უნდა შეთანხმდნენ შემდეგ საკითხებზე:

1.1. რომელ თემებს ასწავლიან მომდევნო სასწავლო წელს (იმ საგნებში, სადაც თემები სავალდებულოდ არ არის განსაზღვრული);

1.2. რა ქვესაკითხებსა და საკითხებს ასწავლიან თემის ფარგლებში სამიზნე ცნებების გასააზრებლად, საფეხურის შედეგების მისაღწევად;

1.3. რა კომპლექსურ დავალებებს იყენებენ თემის ფარგლებში გამოკვეთილი საკითხებისა და ქვესაკითხების გასააზრებლად;

1.4. რა ძირითად და დამხმარე რესურსებს იყენებენ კომპლექსურ დავალებებზე მუშაობის პროცესში;

1.5. რა შეფასების ინსტრუმენტებს გამოიყენებენ მოსწავლეების განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასებისთვის;

1.6. რა მექანიზმებით შეისწავლიან სასკოლო კურიკულუმის დანერგვის პროცესის მიმდინარეობას.

1.7 კურიკულუმს გეგმავს მთელი კათედრა და არა ერთი მასწავლებელი

ბ) დანერგვა

2.1 კურიკულუმის დანერგვა[7] გულისხმობს დაგეგმვის ფაზაში შეთანხმებული გეგმების განხორციელებას და იმ ეფექტების აღწერას, რომელიც დასახულმა გეგმებმა სასკოლო საზოგადოებაზე მოახდინა.

2.2 დანერგვის პროცესში გროვდება მონაცემები, რომელთა ანალიზის საფუძველზეც ხდება კურიკულუმის განვითარების პროცესის შესწავლა, მისი მონიტორინგი და შეფასება[8]

გ) მონიტორინგი და შეფასება[9]

3.1მონიტორინგი პასუხობს შეკითხვას - მიმდინარეობს თუ არა დაგეგმილის შესაბამისად პროცესები? შეფასება პასუხობს შეკითხვას - რამდენად იძლევა

განხორციელებული აქტივობები სასურველ შედეგს[10].

დ) გადასინჯვა და რევიზია

4.1კურიკულუმის გადასინჯვა და რევიზია პრაქტიკულად მომდევნო სასწავლო წლის კურიკულუმის შემუშავების პროცესს ემთხვევა. მთელი წლის განმავლობაში პედაგოგები სწავლობენ დანერგვის პროცესს (აგროვებენ მონაცემებს; აანალიზებენ მათ კათედრის სხდომებზე; პრობლემების გადასაჭრელად განიხილავენ ამა თუ იმ ინოვაციის დანერგვის პერსპექტივას), ამ გამოცდილების საფუძველზე კი სასწავლო წლის დასრულებისთანავე იწყებენ მუშაობას მომდევნო წლის სასწავლო გეგმაზე.[11]

მუხლი 11. კურიკულუმის დიზაინი

კურიკულუმის დიზაინი გულისხმობს შეთანხმებას შემდეგ საკითხებზე:

1.რომელი საგანი ისწავლება ამა თუ იმ საფეხურზე/კლასში, რამდენი საათი ეთმობა, რა გრძელვადიან მიზნებს ემსახურება მათი სწავლება

2. რა სასკოლო პროექტები ხორციელდება (რომელ პრიორიტეტულ თემებს შეეხება სასკოლო პროექტები და რა კავშირშია ისინი ფორმალურ და არაფორმალურ განათლებასთან)

3. რა დამატებით საგანმანათლებლო სერვისებს, კლუბებს, წრეებს სთავაზობს სკოლა მოსწავლეებს,

4.სწავლა-სწავლების რა მეთოდები და სტრატეგიები გამოიყენება დასახული მიზნის მისაღწევად (მაგ. კომპლექსური დავალება, შემოქმედებითი იდეა, ინტეგრირებული გაკვეთილი და სხვ.)

5. რა ინსტრუმენტები გამოიყენება მოსწავლეთა განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შფასებისთვის, ასევე პედაგოგთა შეფასებისთვის

6.რა ტიპის სასწავლო რესურსები გამოიყენება სასწავლო მიზნების მისაღწევად (სახელმძღვანელოები, დამატებითი სასწავლო მასალა (მათ შორის ციფრული რესურსები), რესურსები, რომლებსაც სკოლას სთავაზობენ მშობლები და გარე პარტნიორები (მაგ. ლექციები, ექსკურსიები, მუზეუმებში ვიზიტები...)